

*Поняття, функції, задачі
та правові основи
діяльності ОПЕК.*

Виконала: студентка IV курсу
3 групи
Коломієць Яна

Зміст

1. Поняття та функції Організації країн-експортерів нафти (ОПЕК)
2. Задачі та правові основи діяльності ОПЕК

Організація країн-експортерів нафти (ОПЕС, англ. The Organization of the Petroleum Exporting Countries) – картель, створений нафтовидобувними державами для стабілізації цін на нафту. Членами даної організації є країни, чия економіка залежить від доходів від експорту нафти.

ОПЕК як постійно діюча міждержавна організація була створена на конференції в Багдаді 10-14 вересня 1960 р. Спочатку до складу організації ввійшли Іран, Ірак, Кувейт, Саудівська Аравія й Венесуела.

ОПЕК розвивалась у період піднесення національно-визвольних рухів, зміцнилась у боротьбі з Міжнародним нафтовим картелем та іншими нафтовими монополіями за повернення контролю над власними природними багатствами своїх країн. Союз експортерів нафти став першим об'єднанням країн, що розвиваються, які виступили одним блоком проти нафтових монополій.

Енергетична і сировинна криза на початку 70-х років висунула ОПЕК у центр міжнародних відносин. Нафтове ембарго, введене арабськими країнами проти держав, які підтримували Ізраїль, встановлення контролю над джерелами важливої стратегічної сировини і підвищення цін на нафту в значних обсягах, боротьба за перебудову міжнародних економічних відносин – всі ці події опинилися в центрі світової політики, діяльності Організації Об'єднаних Націй і прикували пильну увагу до ОПЕК та Близького Сходу.

У сучасному світі діяльність ОПЕК є актуальною, оскільки багато країн залежать від імпорту нафти, тому конференції Організації привертають увагу не тільки преси, а й провідних діячів на світовому ринку нафти. Організація привертала і привертає увагу широкого кола спеціалістів – економістів, державних діячів, засобів масової інформації.

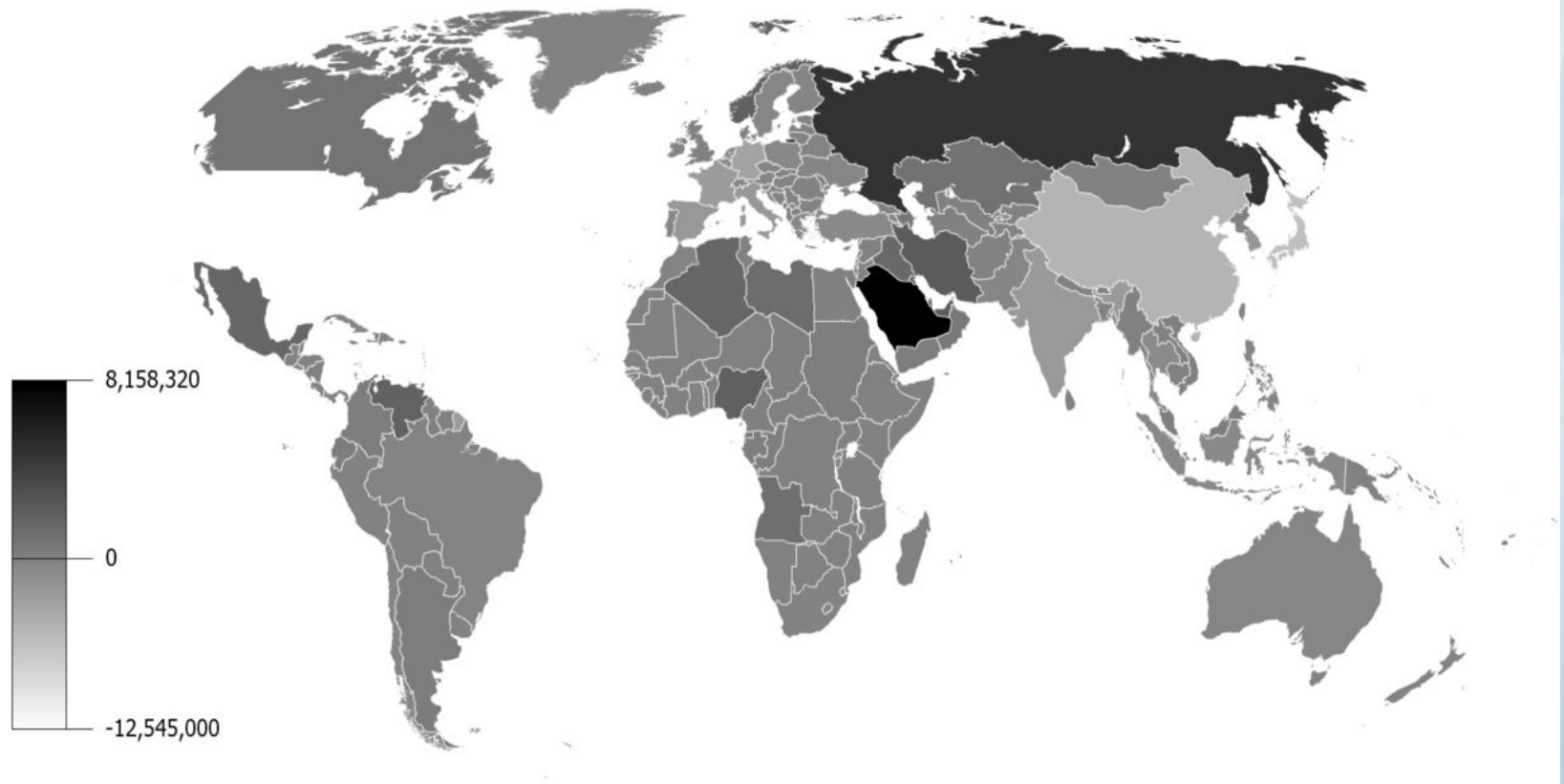
Штаб-квартира ОПЕК спочатку перебувала в Женеві (Швейцарія), потім 1 вересня 1965 перемістилася у Відень (Австрія).

Метою ОПЕК є координація діяльності й вироблення загальної політики відносно видобутку нафти серед країн учасників організації, з метою підтримки стабільних цін на нафту, забезпечення стабільних поставок нафти споживачам, одержання віддачі від інвестицій у нафтову галузь.

Країни члени ОПЕК контролюють близько 2/3 світових запасів нафти. На їхню частку припадає 40% від всесвітнього видобутку або половина світового експорту нафти.

Баланс експорту та імпорту нафти за країнами світу

Основними цілями ОПЕК, які були ухвалені на першій конференції і записані згодом у Статут ОПЕК, є:

1. координація та уніфікація політики держав-членів щодо нафти;
2. визначення найефективніших індивідуальних і колективних засобів захисту інтересів держав-учасниць;
3. пошук засобів забезпечення стабільності цін на світових ринках та попередження раптових і небажаних коливань цін;
4. забезпечення стійких доходів країн-виробників нафти, ефективного постачання країнам-споживачам;
5. справедливий розподіл доходів від інвестицій у нафтову промисловість;
6. охорона навколишнього середовища.

Рішення ОПЕК реалізуються за допомогою спеціального апарату і структури. Її структура була визначена Статутом, прийнятим на II конференції ОПЕК в 1961 році, і складається з таких органів, як:

Конференція;

Рада керуючих;

Секретаріат.

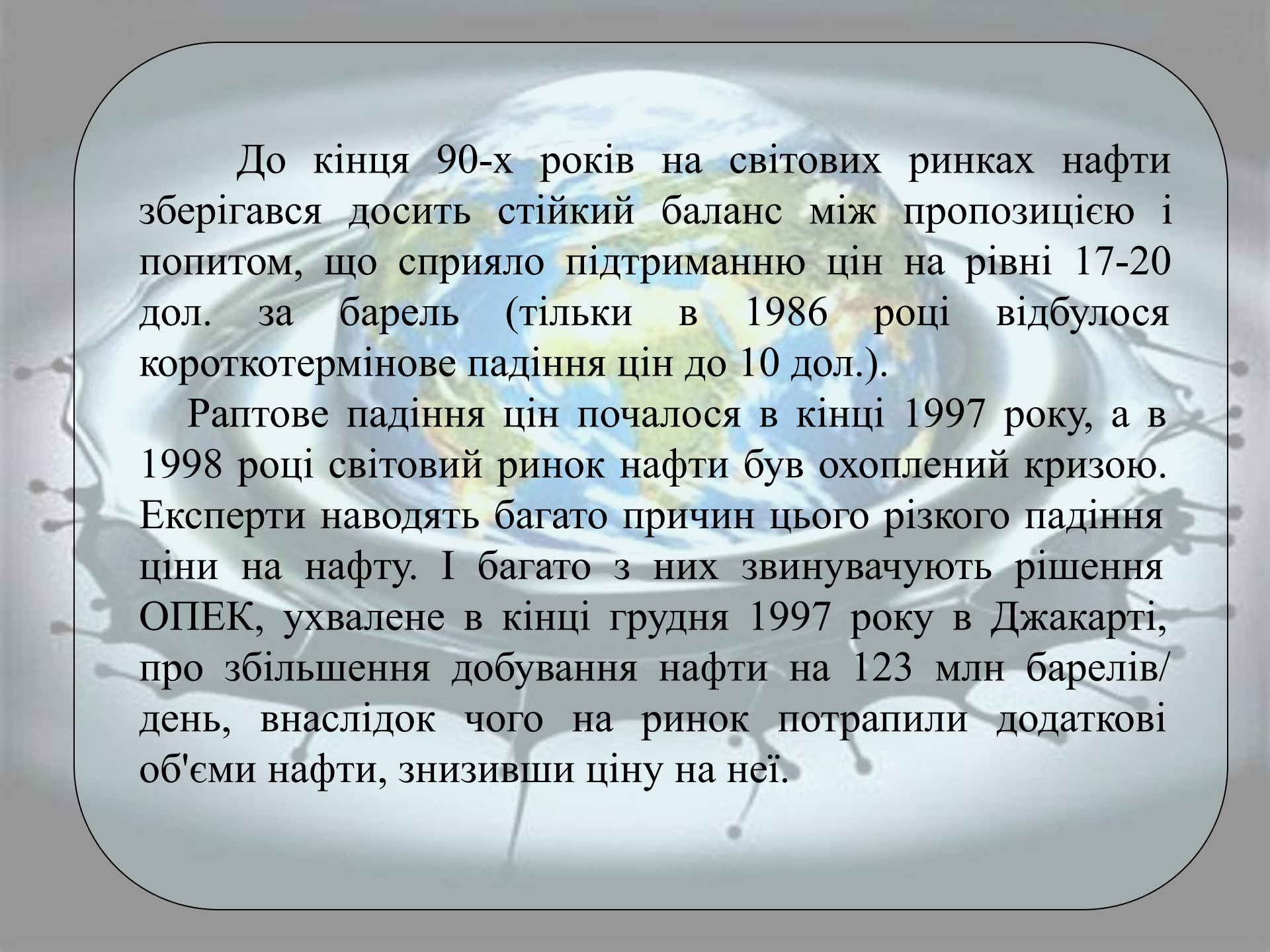
OPEC CONFERENCE

Конференція – вищий орган, збирається двічі на рік у Відні. У ній беруть участь делегації країн-учасниць (голова, міністр нафти або енергетики, радники і спостерігачі). Конференція визначає основні напрямки політики ОПЕК, шляхи і засоби їх практичного здійснення та приймає рішення щодо доповідей і рекомендацій, поданих Радою керуючих, а також про бюджет.

Генеральний секретар ОПЕК головує на конференції, яка, як правило, привертає увагу не тільки преси, але і провідних діячів на світовому ринку нафти. Всі рішення і резолюції Конференції приймаються одногolosно, кожна країна має один голос. Рішення ОПЕК мають обов'язковий характер після їх ратифікації відповідними органами країн-членів.

Рада керуючих – виконавчий орган, який виконує рішення конференції, готує річний бюджет, затверджує доповіді Генерального секретаря, визначає порядок денний конференції, призначає заступника Генерального секретаря, затверджує пропонованих секретаріатом керівників департаментів.

Секретаріат на чолі з Генеральним секретарем виконує поточну роботу під керівництвом Ради керуючих. До складу Секретаріату входить дослідницький відділ, департамент інформації, Агентство новин ОПЕК, Економічна комісія.

До кінця 90-х років на світових ринках нафти зберігався досить стійкий баланс між пропозицією і попитом, що сприяло підтриманню цін на рівні 17-20 дол. за барель (тільки в 1986 році відбулося короткотермінове падіння цін до 10 дол.).

Раптове падіння цін почалося в кінці 1997 року, а в 1998 році світовий ринок нафти був охоплений кризою. Експерти наводять багато причин цього різкого падіння ціни на нафту. І багато з них звинувачують рішення ОПЕК, ухвалене в кінці грудня 1997 року в Джакарті, про збільшення добування нафти на 123 млн барелів/день, внаслідок чого на ринок потрапили додаткові об'єми нафти, знизивши ціну на неї.

У березні 1999 року країни ОПЕК на Конференції ухвалили новий механізм, який сприятиме підтриманню ціни на нафту в межах 22—26 дол./бар. Якщо ціна перевищує 28 дол. протягом 20 днів поспіль, то ОПЕК приймає рішення збільшити видобуток нафти на 500 тис. барелів за добу і розподіляє її пропорційно між своїми членами. У випадку падіння ціни нижче 22 дол. протягом 20 днів підряд добування скорочується також на 500 тис. барелів на добу. Якщо після цього ціна не стабілізується в ціновому коридорі 22—28 дол., то через 20 днів вводится поправка.

У січні 2003 року ОПЕК, побоюючись різкого зростання цін у випадку висадки американських військ в Іраку, зробила несподіваний крок – звернулася до незалежних експортерів нафти Росії, Мексики і Норвегії з проханням збільшити експорт нафти. Представники ОПЕК визнають, що картель не зможе негайно і повністю компенсувати припинення поставок нафти одночасно з Венесуели (припинила поставки нафти в розмірі близько 2,5 млн барелів у день) й Іраку.

У березні 2003 року ціна за барель сирової нафти на світовому ринку досягла рекордної позначки – 34,5 дол. США.

Висновки

Отже, організація країн-експортерів нафти – картель, створений нафтовидобувними державами для стабілізації цін на нафту. Членами даної організації є країни, чия економіка залежить від доходів від експорту нафти.

Незважаючи на внутрішні протиріччя і проблеми останніх десятиліть, ОПЕК не розпалася. Не станеться цього і найближчим часом. Хоча керівники ОПЕК усвідомлюють, що «нафтова зброя» – це двосторонній меч. Якщо ціни надто завищені, рентабельнішими стають інші джерела енергії. Енергія сонця, вітру, морських припливів, повторне використання вугілля – все це може великою мірою замінити в майбутньому нафту. Щоправда, Захід не дійшов поки що згоди у вирішенні цієї проблеми.

Зараз ОПЕК немає альтернативи – оскільки немає альтернативи нафті. А оскільки наступні 20—25 років заміну нафти точно не знайдуть, за майбутнє ОПЕК можна не хвилюватися.

Список використаних джерел:

1. Андрисян Р. Н., Казюков А. Д. ОПЕК в мире нефти. – М.: Наука, 1978. – 232 с.
2. Инджикян Р. О. ОПЕК в мировом капиталистическом хозяйстве. – М., 1989. – 152 с.
3. Циганкова Т. М., Гордєєва Т. Ф. Міжнародні організації. – К.: КНЕУ, 2001. – 340 с.
4. Шреплер Х. А. Международные экономические организации: Справочник. – М.: Международные отношения, 1999. – 456 с.
5. Банков Н. Ш. Александрова И. Производство и потребление топливно-энергетических ресурсов в 20 в. // Мировая экономика и международные отношения. – 2001. – № 9. – С. 28-30.

Дякую за увагу!